

Brusel 24. listopadu 2025
(OR. en)

Interinstitucionální spis:
2023/0124 (COD)

12331/25
ADD 1

MI 605
ENT 149
ENV 786
CHIMIE 76
IND 321
CONSOM 159
SAN 530
CODEC 1183

NÁVRH ODŮVODNĚNÍ RADY

Předmět: Postoj Rady v prvním čtení k přijetí NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o detergitech a povrchově aktivních látkách a o zrušení nařízení (ES) č. 648/2004
– návrh odůvodnění Rady

I. ÚVOD

1. Dne 28. dubna 2023 Komise přijala návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o detergitech a povrchově aktivních látkách, o změně nařízení (EU) 2019/1020 a o zrušení nařízení (ES) č. 648/2004.¹
2. Návrh vychází z článku 114 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU).
3. Dne 14. června 2023 jmenoval Výbor Evropského parlamentu pro životní prostředí, klima a bezpečnost potravin (ENVI) zpravodajkou pro tento návrh paní Manuelu Ripaovou (Zelení, DE). Výbor Evropského parlamentu pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (IMCO) vydal k návrhu stanovisko dne 24. ledna 2024. Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku (ITER) se rozhodl stanovisko nevydat. Výbor ENVI dne 14. února 2024 hlasoval o své závěrečné zprávě k návrhu, která byla přijata na plenárním zasedání dne 27. února 2024 jako postoj Parlamentu v prvním čtení. Od začátku nového legislativního cyklu jmenoval Výbor Evropského parlamentu pro životní prostředí, klima a bezpečnost potravin (ENVI) zpravodajkou pro tento návrh paní Majdouline Sbaiovou (Zelení, FR).
4. Evropský hospodářský a sociální výbor vydal stanovisko k tomuto návrhu dne 12. července 2023².
5. Pracovní skupina pro technickou harmonizaci (nebezpečné látky – chemické látky) zahájila posuzování návrhu dne 16. května 2023 během švédského předsednictví. Od té doby se za španělského, belgického, maďarského a polského předsednictví uskutečnilo dalších 14 zasedání pracovní skupiny.

¹ Dokumenty ST 8904/23 + ADD 1–7.

² Dokument ST 12179/23.

6. V návaznosti na posouzení znění podle okruhů v průběhu belgického předsednictví přijal Výbor stálých zástupců dne 14. června 2024 mandát Rady.
7. Interinstitucionální jednání byla zahájena prvním trialogem dne 28. ledna 2025 během polského předsednictví. Druhý trialog se konal dne 6. května 2025 a třetí trialog dne 10. června 2025. V průběhu posledního trialogu konaného dne 10. června 2025 dosáhli spolunormotvůrci předběžné dohody.
8. Výbor ENVI Evropského parlamentu hlasoval dne 15. července 2025 pro dohodnuté znění. Předseda výboru ENVI proto zaslal předsednictví dopis, v němž uvedl, že pokud Rada přijme svůj postoj v prvním čtení v souladu s odsouhlasenou celkovou předběžnou dohodou, doporučí plenárnímu zasedání, aby byl postoj Rady s výhradou ověření ze strany právníků-lingvistů ve druhém čtení v Parlamentu přijat.

II. CÍL

9. Celkovým cílem návrhu je zjednodušit a modernizovat právní rámec, který detergenty musejí splňovat, aby mohly být uváděny na trh Unie a volně se na něm pohybovat, vytvořit právní základ pro nové inovativní výrobky, jako jsou detergenty obsahující mikroorganismy, podpořit nové udržitelné postupy, jako je prodej detergentů formou opětovného naplnění, a zavést digitální označování a digitální pas výrobku pro detergenty a povrchově aktivní látky.

III. ANALÝZA POSTOJE RADY V PRVNÍM ČTENÍ

10. Postoj Rady v prvním čtení obsahuje tyto hlavní prvky, ohledně nichž bylo mezi spolunormotvůrci dosaženo dohody:

11. Pokud jde o požadavky na biologickou rozložitelnost, Komise má stanovit kritéria biologické rozložitelnosti nejprve pro vodorozpustné polymerní filmy používané jako detergentní kapsle a pro všechny polymery v těchto filmech a ve druhé fázi pro jiné organické látky používané v detergitech ve vysoké koncentraci, které představují alespoň 10 % výrobku, s výjimkou vody. V zájmu zajištění vysoké úrovně ochrany životního prostředí by Komise následně a postupně měla rovněž posoudit proveditelnost zavedení kritérií biologické rozložitelnosti pro organické látky přítomné v koncentracích nižších než 10 %, nebo případně snížení prahové hodnoty. Lhůty pro filmy a polymery jsou stanoveny takto: pro filmy používané jako detergentní kapsle: 3 roky (od data vstupu nového nařízení o detergitech v platnost) pro přijetí aktů v přenesené pravomoci a 6 let pro výrobky, která mají nové požadavky splňovat; a pro ostatní organické složky: 5 let pro přijetí aktů v přenesené pravomoci a 8 let pro soulad produktů s předpisy.
12. V případě fosforečnanů a jiných sloučenin fosforu má Komise povinnost do dvou let provést posouzení proveditelnosti dalšího snížení mezních hodnot pro tyto složky v detergitech a rozšíření škály detergentů, na něž se vztahují.
13. Nadto je Komise pověřena, aby v rámci celkového obecného přezkumu do sedmi let posoudila možnost dalšího omezení obsahu fosforu nebo doplnění omezení obsahu fosforu v dalších kategoriích detergentů s cílem posoudit proveditelnost postupného ukončení používání fosforu, a to s přihlédnutím k dopadu na životní prostředí, dostupnosti alternativ a socioekonomickému dopadu jeho nahrazení. V případě potřeby Komise k oběma analýzám připojí legislativní návrhy.
14. Je zakázáno uvádět na trh detergenty a povrchově aktivní látky, pokud jejich testování probíhalo na zvířatech, použití historicky dostupných údajů je však povoleno.

15. Při předkládání datového listu složek je v zájmu zajištění vysoké úrovně ochrany lidského zdraví a vzhledem k široké dostupnosti těchto výrobků a vysokému riziku náhodné otravy nutné, aby výrobci a případně jejich dovozce nebo zplnomocněný zástupce poskytli datový list složek před uvedením produktů na trh, a to za použití stávajících komunikačních kanálů agentury ECHA.
16. Pokud jde o zplnomocněné zástupce, ustanovení tohoto nařízení jsou sladěna s přístupem nového legislativního rámce a zároveň rozšiřují povinnosti zplnomocněného zástupce výrobců usazených mimo EU s cílem zajistit, aby orgány dozoru nad trhem měly k dispozici všechny nezbytné informace k ověření toho, že označení splňuje požadavky nařízení.
17. Datum použitelnosti nového nařízení bylo stanoveno na 42 měsíců po jeho vstupu v platnost.

IV. ZÁVĚR

18. Postoj Rady v prvním čtení plně odráží kompromis, jehož bylo za pomoci Komise dosaženo během jednání mezi Evropským parlamentem a Radou.
19. Rada se proto domnívá, že její postoj v prvním čtení vyváženým způsobem odráží výsledek jednání a jakmile bude nařízení o detergitech a povrchově aktivních látkách přijato, bude tvořit moderní a zjednodušený právní rámec, který detergenty musejí splňovat, aby mohly být na trh Unie uváděny a volně se na něm pohybovat.